

A hormonterápia és a szív- és érrendszeri betegségek kockázata prosztatarákban szenvedő betegeknél

Tartalomjegyzék

Tudnivalók a prosztatatarákról	3
Mi a prosztata, és mi a szerepe?.....	3
Mi okozza a prosztatatarákat?.....	3
Tudnivalók a hormonterápiáról	3
Mi a hormonterápia?.....	3
Tudnivalók a szív- és érrendszeri betegségekről	4
Mit nevezünk szív- és érrendszeri betegségnek?.....	4
Fennállhat-e nálam a szív- és érrendszeri betegségek kockázata?.....	4
Mi a metabolikus szindróma?.....	4
A hormonterápia és a szív- és érrendszeri betegségek kapcsolata	5
Milyen kockázatokkal jár a hormonterápia?.....	5
Miért növeli a hormonterápia a szív- és érrendszeri betegségek kockázatát?.....	5
Mit jelent a szív- és érrendszeri rizikófelmérés?.....	5
Hogyan számítható ki a szív- és érrendszeri betegség kialakulásának esélye?.....	6
A szív- és érrendszeri betegség rizikójának csökkentése	7
Hogyan csökkenthető a szív- és érrendszeri betegség kialakulásának kockázata?.....	7
Gyógyszeres kezelés.....	7
Életmódváltás.....	7
Műtét.....	9
Élet daganatos betegséggel	9
Milyen prosztatatarákkal, valamint szív- és érrendszeri betegségekkel együtt élni?.....	9
Mennyi ideig lesz szükségem hormonterápiára?.....	9
Jegyzetek és kérdések	10

A tájékoztatót az Európai Urológus Társaság (European Association of Urology, EAU) készítette, és 2021 májusában frissítette.

Ez a fejezet a prosztatatarákos betegek hormonterápiájáról és a szív- és érrendszeri betegségeik kockázati tényezőiről nyújt általános tájékoztatást kapcsolatban. Ha az Ön egyéni egészségi állapotával kapcsolatban bármilyen konkrét kérdése van, forduljon orvosához vagy más egészségügyi szakemberhez! Egyetlen weboldal vagy tájékoztató sem helyettesítheti a kezelőorvossal folytatott személyes megbeszélést.

Ezt a fordítást a Semmelweis Egyetem Szaknyelvi Intézetének hallgatói készítették szakfordítói projekt munka keretében.

A fordítás a Magyar Urológiai Társaság megbízásából készült.

Közreműködők:

Mr. Eamonn T. Rogers, Galway (Írország)
Assoc. Prof. Philip Cornford, Liverpool (Egyesült Királyság)
Mr. John Dowling, Dublin (Írország)

A tájékoztató közérthetőségét laikus betegek csoportja véleményezte.

A fejezet kidolgozását a Ferring Pharmaceuticals támogatta. Tartalmát független szakértők állították össze és az Európai Urológus Társaság (EAU) Betegszolgálati Irodája hagyta jóvá.

A hormonterápia és a szív- és érrendszeri betegségek kockázata prosztatatarákban szenvedő betegeknél

Tudnivalók a prosztatatarákról

Mi a prosztata, és mi a szerepe?

A prosztata a szaporító szervrendszerhez tartozó, körülbelül golflabda nagyságú mirigy. A húgyhólyagból vizeletet ürítő húgycsövet veszi körül.

A prosztata sűrű, fehér folyadékot termel, amely a herékből származó spermiumokkal összekeveredve az ondót alkotja. Emellett egy prosztataspecifikus **antigénnek** vagy PSA-nak nevezett **fehérjét** is termel. A PSA csökkenti az ondó sűrűségét, így az folyékonyabbá válik.

Amennyiben Önél prosztatatarákot diagnosztizáltak, az azt jelenti, hogy a prosztatájában egy folyamatosan osztódó és növekvő, rákos sejteket tartalmazó szövetcsomó (tumor) található. Ha a tumor áttöri a prosztata falát, a rákos sejtek a test más részeire is eljuthatnak. Tudjon meg többet a prosztatatarákról, a vizsgálatokról és a kezelésekről!

Mi okozza a prosztatatarákot?

A prosztatatarák pontos oka nem ismert, de bizonyos tényezők növelik a kialakulás esélyét.

Ezeket a tényezőket **rizikófaktoroknak** nevezzük. A rizikófaktorok fennállása nem azt jelenti, hogy a prosztatatarák biztosan ki fog alakulni Önél, csak megnövekedett kockázatot jelent.

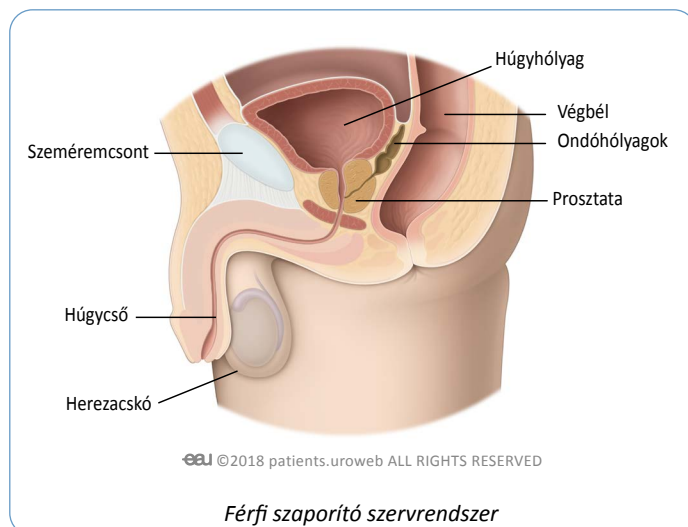
Tudnivalók a hormonterápiáról

Mi a hormonterápia?

Testoszteron (férfi nemi hormon) hatására a prosztatatarák növekszik. A szervezetben lévő testoszteron szintjének szabályozására a legáltalánosabb módszer a hormonterápia vagy más néven androgén-deprivációs terápia (androgen deprivation therapy, ADT). Testoszterinszintjének csökkentése érdekében kezelőorvosa hormonterápiát javasolhat Önnek. A kezelés történhet injekció, implantátum, tablettá vagy orrspray formájában.

A felajánlott kezelés típusa függ a rák **stádiumától** és **fokozatától**, de a leggyakoribb kezelési kategóriák a következők:

- LHRH-agonisták
- LHRH-antagonisták
- antiandrogének

Férfi szaporító szervrendszer

Antigén

Az antigén jellemzően az immunrendszer antitest termelését kiváltó anyag. Habár a PSA antigénként ismeretes, biokémiai szempontból enzim, azaz kémiai reakciót vált ki. A prosztatában ez a kémiai reakció az ondó sűrűségének csökkenése.

Fehérje

A fehérje testünk minden sejtjében megtalálható.

Rizikófaktorok

A prosztatatarák kialakulásának kockázata magasabb, amennyiben Ön elmúlt 45 éves, afrikai származású, a családjában már előfordult prosztatatarák vagy a BRCA2 elnevezésű „hibás” gén.

Stádium

A „stádium” kifejezés a rákos daganat méretét és a rák terjedésének mértékét jelöli.

Fokozat

A rák fokozati besorolása arról tájékoztatja a kezelőorvost, hogy a daganat milyen gyorsan nőhet, illetve szóródhat.

Tudnivalók a szív- és érrendszeri betegségekről

Mit nevezünk szív- és érrendszeri betegségnek?

Szív- és érrendszeri betegségnek nevezzük a szívet és az ereket érintő kóros állapotokat. Az erek falában zsír rakódhat le, ami az ér elzáródását okozhatja. Ezek az elzáródások rendkívül veszélyesek, mert korlátozhatják a vér áramlását a szívbe vagy az agyba, ami végzetes szívinfarktushoz vagy stroke-hoz vezethet.

A prosztatatarákban szenvedő betegeknél gyakran előfordulnak szív- és érrendszeri betegségek. Éppen ezért továbbra is fontos, hogy vigyázzon magára és megőrizze egészségét, még a fizikai és szellemi fáradtság ellenére is, amelyet a diagnózis felállítása óta vagy a kezelés alatt tapasztalhat.

Fennállhat-e nálam a szív- és érrendszeri betegségek kockázata?

A dohányzás, a túlsúly, a mozgás hiánya, a magas vérnyomás (hipertónia) vagy a cukorbetegség mind növelik a szív- és érrendszeri betegségek kialakulásának rizikóját. A kockázatot az is növelheti, ha a családban már előfordult szív- és érrendszeri megbetegedés.

Beszéljen kezelőorvosával a szív- és érrendszeri betegségek kockázatáról és ezek kezelési lehetőségeiről a kezelése alatt!

Mi a metabolikus szindróma?

A metabolikus szindróma egy olyan komoly egészségügyi probléma, amely a cukorbetegség, az elhízás és a magas vérnyomás egyidejű fennállását jelenti.

Lehetséges, hogy metabolikus szindrómája van, ha három vagy annál több rizikófaktorral rendelkezik az alábbiak közül:

- megnövekedett vércukorszint vagy sikertelen vércukorszint-szabályozás
- nagy túlsúly vagy kóros haskörfogat (európai férfiak esetén 94 cm, dél-ázsiai férfiak esetén 90 cm)
- magas vérzsírszint (trigliceridszint) és a „jó koleszterin” (HDL-koleszterin) alacsony szintje
- rendszeresen 140/90 Hgmm vagy annál magasabb vérnyomásérték
- vérrögképződés (trombózis) fokozott kockázata.

A metabolikus szindróma növeli a szív- és érrendszeri megbetegedések kockázatát, vagyis nagyobb eséllyel alakulhat ki Önnél szívinfartus, stroke vagy egyéb súlyos szövődmény. Ugyancsak magasabb a metabolikus szindróma kialakulásának kockázata, amennyiben Ön afrikai származású.

Ha úgy gondolja, hogy az Ön esetében fennáll a metabolikus szindróma valamely kockázati tényezője, beszéljen kezelőorvosával a kezelési lehetőségekről!

A hormonterápia és a szív- és érrendszeri betegségek kapcsolata

Milyen kockázatokkal jár a hormonterápia?

A hormonterápia a prosztatarák hatékony kezelési módszere, de majdnem minden kezelésnek vannak kockázatai vagy mellékhatásai.

Klinikai vizsgálatok kimutatták, hogy bizonyos hormonterápiák súlyos szív- és érrendszeri betegségek megnövekedett kockázatával járnak. Ez azt jelenti, hogy amennyiben már van fennálló szív- és érrendszeri betegsége, a hormonterápia az Ön esetében növelheti a szívinfarktus, a stroke vagy más súlyos szövődmények kialakulásának kockázatát. Fontos, hogy Ön és kezelőorvosa is tudjon erről a megnövekedett kockázatról.

Miért növeli a hormonterápia a szív- és érrendszeri betegségek kockázatát?

A hormonterápia megváltoztatja az anyagcserét, ami hatással lehet a vércukorszintre, a koleszterinszintre és a szervezet zsírraktározására. Ezen metabolikus változásokról ismeretes, hogy szív- és érrendszeri betegségekhez vezethetnek. A hormonterápia és a szív- és érrendszeri betegségek közötti kapcsolat teljes megértéséhez azonban további kutatásokra van szükség.

Amennyiben Önnél fennállnak a szív- és érrendszeri betegségek kockázati tényezői, a hormonterápia megkezdése a kezelés alatt és azt követően is megnövelheti a szív- és érrendszeri problémák kialakulásának kockázatát. Ezért fontos, hogy orvosa mérje fel még a kezelés megkezdése előtt, hogy biztonságos-e az Ön számára a tervezett hormonterápia.

Érdeklődjön kezelőorvosánál a szív- és érrendszeri rizikófelmérésről!

Mit jelent a szív- és érrendszeri rizikófelmérés?

Még a hormonterápia megkezdése előtt érdeklődjön kezelőorvosánál a szív- és érrendszeri rizikófelmérésről, ha a betegség alábbi kockázati tényezői közül bármelyik fennáll Önnél:

- metabolikus szindróma
- szívproblémák, mint például koszorúérgörcs (angina pectoris), szívelégtelenség vagy korábbi szívinfarktus
- érrendszeri problémák, például nyakiverőér-szűkület vagy perifériás artériás betegség

Ha már elkezdte a hormonterápiát és úgy gondolja, az Ön esetében megnövekedett kockázata van a szív- és érrendszeri betegségek kialakulásának, kérje meg kezelőorvosát a szív- és érrendszeri rizikófelmérés elvégzésére! Ha nem biztos abban, hogy orvosa végzett rizikófelmérést a hormonterápia megkezdése előtt, megnyugtatóképp kérdezzen rá nála!

Nyakiverőér-szűkület

A nyaki verőerek az agy és a fej vérellátását biztosító fő erek. Nyakiverőér-szűkületről akkor beszélünk, amikor zsíros plakkok elzárják ezeket az ereket. Az elzáródás növeli a stroke, a TIA (transient ischemic attack), azaz átmeneti agyi keringészavar, más szóval ministroke előfordulásának valószínűségét.

Perifériás artériás betegség

A végtagokat a perifériás artériák látják el vérrel. A perifériás artériás betegség akkor jelentkezik, amikor az artériákban felhalmozódott zsíros plakkok korlátozzák a végtagok vérellátását.

Hogyan számítható ki a szív- és érrendszeri betegség kialakulásának esélye?

Kezelőorvosa felméri a meglévő szív- és érrendszeri problémáinak súlyosságát, valamint átnézi a családi kórtörténetét is. Szükséges meghatározni, hogy mekkora eséllyel alakulhat ki Önnél súlyos szív- és érrendszeri betegség a tervezett hormonterápia megkezdésétől. Kezelőorvosa kockázatbecslési kalkulátort is használhat a szív- és érrendszeri problémák kockázatának előrejelzésére. Ezek olyan statisztikai programok, amelyeket csak egészségügyi szakemberek használhatnak, a betegek nem.

A szív- és érrendszeri rizikófelmérés eredményei és az előre jelzett kockázati számítások segítik kezelőorvosát abban, hogy kiválassza az Ön számára leginkább megfelelő hormonterápiát. A hormonterápiának számos típusa létezik, így nem biztos, hogy Önnel mindegyik egyformán megfelel. Ha Önnél magas a szív- és érrendszeri problémák kockázata, kezelőorvosa gyógyszeres kezelést vagy életmódbeli változtatásokat javasolhat, hogy a hormonterápia során csökkenjen az említett problémák kialakulásának esélye.

Amennyiben elkezdi a hormonterápiát, rendszeresen kontrollvizsgálatokon kell részt vennie a szív- és érrendszeri problémák kockázatának figyelemmel kísérése érdekében. Kezelőorvosa azt is figyelmeztet, hogy a prosztatarák hogyan reagál a kezelésre. Beszélje meg kezelőorvosával, hogy milyen gyakran kell kontrollvizsgálatokra járnia!

A szív- és érrendszeri betegség rizikójának csökkentése

Hogyan csökkenthető a szív- és érrendszeri betegség kialakulásának kockázata?

A szív- és érrendszeri problémák mértékétől és a jövőbeli súlyos szövődmények becsült rizikójától függően az orvos egy- vagy többféle módszert is javasolhat a szív- és érrendszeri betegség rizikójának csökkentése érdekében. Ezek között szerepelhet gyógyszeres kezelés, az életmódváltás vagy sebészeti beavatkozás.

Gyógyszeres kezelés

Kezelőorvosa gyógyszereket írhat fel Önnel az alábbiak céljából:

- a vérrögképződés megelőzése (ún. vértrombolitikus szerek)
- a vérnyomás csökkentése (ún. antihipertenzív szerek)
- a vérszint és a koleszterinszint csökkentése (ún. lipidszint-csökkentő gyógyszerek)

Életmódváltás

A szív- és érrendszeri betegségek kockázatának csökkentése életmódbeli változtatásokat igényel. Ez magában foglalja az egészséges táplálkozást, az aktív életmódot, az alkoholfogyasztás mérséklését, a dohányzás kerülését és az esetlegesen felmerülő egyéb egészségügyi problémák kezelését.

Saját szív- és érrendszeri betegségének kockázatát csak Ön tudja csökkenteni. Ehhez az akaraterejére is szüksége lesz. Tudjuk, hogy ez nem könnyű, de azt is, hogy képes rá.

Segítségére lehet, ha csatlakozik egy olyan betegeducációs programhoz, mint az „Élet az androgén-deprivációs terápia alatt” (Life on ADT) vagy a Feel+®. A Life on ADT nevű programot egy olyan kutató alapította, aki több mint egy évtizede maga is hormonterápiás kezelésben részesül. Richard Wassersug célja az volt, hogy segítse a férfiakat és családjaikat abban, hogy tudják, mire számítsanak a hormonterápia elkezdésekor. A program és az ahhoz íródott könyv a mellékhatások kezelésének, az egészség megőrzésének és az életminőség fenntartásának különböző módjait tárgyalja. A Feel+® programot arra tervezték, hogy segítsen Önnek a saját életét irányítani, és útmutatást adjon arra vonatkozóan, hogy hogyan legyen fizikailag aktívabb. Ötleteket kaphat az étrendjének javítására, és arra, hogy a rákról való beszélgetés hogyan segíthet Önnek és szeretteinek megküzdni a nehézségekkel.

Van, aki könnyen be tud iktatni egyszerű életmódbeli változtatásokat. Mások számára azonban túl nehéznek tűnnek, bármennyire is szeretnék ezeket az „egyszerű” változtatásokat. Egy pro és kontra érveket felvonultató listával könnyebben meggyőzheti magát arról, hogy mennyire fontos az életmódváltás. Támogató háttérrel jelenthet továbbá az, ha beszél családjával és barátaival, és együtt viszik véghez ezeket a változtatásokat.

Alább felsoroltunk néhány tippet, amelyek hasznosak lehetnek az Ön számára.

Étkezzen egészségesen!

Az étrend átalakítása nem mindig könnyű feladat. Mivel a boltok kínálatában megannyi készétel szerepel, és az ételrendelés is kényelmes megoldás, nehezen veheti rá magát, hogy az alapanyagoktól kezdje el a főzést. Ha azonban tőlünk telhetően odafigyelünk az egészséges és tudatos étkezésre, sokat teszünk testünk egészségéért.

Az első lépés, hogy fogyasszon kevesebb kalóriadús, zsíros, sós vagy cukros ételt, és helyette válasszon valami egészségesebbet, amelyben sok a zöldség és a gyümölcs. Segíthet az egészséges étrend fenntartásában, ha **jó minőségű** és könnyen elkészíthető ételek hozzávalóit tartja a konyhaszekrényben és a hűtőben.

Ha nem Ön végzi a bevásárlást és a főzést, beszéljen az illetővel arról, hogy milyen fontos is az egészséges étkezés az Ön kezelése során! A napi étrendet együtt is összeállíthatják.

Az alábbiakban az egészséges alternatívákra láthat példát:

	Amit cseréljünk le	Amire cseréljük
Reggeli	Gabonapehely cukros bevonattal	Zabkása, melyet pépesített banánnal ízesíthetünk
Ebéd	Tonhalas grillszendvics	Tonhalsaláta teljes kiőrlésű kenyérral
Vacsora	Marhahúsos hamburger sült krumplival	Házilag készített pulykahúsos hamburger, sütőben sült édesburgonya cikkekkkel
Köztes étkezések	Magas zsírtartalmú joghurt	Zsírszegény joghurt
	Zacskós rágcálnivalók	Puffasztott rizsszelet

Jó minőség

A jó minőségű étel azt jelenti, hogy feldolgozatlan alapcikkeket válasszon, ne pedig nagymértékben feldolgozott termékeket!

Mozogjunk rendszeresen!

A hormonterápiában részesülő férfiak gyakran szembesülnek súlygyarapodással, ha a rendszeres testmozgás nem az életük része (ilyenkor jellemzően a has és a csípő tájékán történik zsírlerakódás). Nyilvánvalóan a sport az utolsó dolog, ami ilyenkor eszébe jutna, de higgye el, hogy a testmozgás a teljes értékű kezelés elengedhetetlen része! Fontos, hogy még azelőtt kezdjen el sportolni, hogy súlynövekedést tapasztalna, hiszen a fölszedett kilókat még nehezebb lesz majd leadnia!

Nagyszerű mozgatórugója lehet új napirendjének, ha csatlakozik valamely közeli edzőterem vagy közösségi tér rendszeres mozgásprogramjához. Ugyanakkor természetes dolog, hogy néhány férfitól távol áll az edzőtermi vagy csoportos edzés. Ilyenkor a súlyzókkal vagy gumiszalaggal végzett otthoni erősítő gyakorlatok is segíthetnek.

Jusson eszébe, minden tevékenység mozgásnak számít! Ha sétáláskor szaporázza lépteit, futni viszi kutyáját, úszni megy, kertészkedik, fest vagy mázol, házimunkát végez, sportol, játszik a gyermekeivel vagy az unokáival, az mind-mind számít. Így tehát ha az edzőterem vagy az otthon végzett torna nem az Ön világa, próbáljon beépíteni több olyan napi rendszerességű tevékenységet a hetébe, amelyek segítik az aktív életmód megőrzésében!

Ha pedig már jelenleg is rendszeresen mozog, azt javasoljuk, hogy testsúlya megőrzése érdekében legyen még aktívabb!

Fogyasszon kevesebb alkoholt!

Ha Ön rendszeresen fogyaszt alkoholt, próbálja ki az alábbi néhány egyszerű trükköt, amelyek segíthetnek a leszokásban:

1. Ha jelölt mérőpohárból iszik töményitalt, vagy egy kis, 125 ml-es pohárból bort, az segíthet, hogy csökkentse a bevitt alkoholmennyiséget és kalóriát.
2. Próbálja az erős sört vagy bort alacsonyabb alkoholtartalmú italokra cserélni! A boltokban, a presszókban és egyéb vendéglátóhelyeken egyre szélesebb a választék az alkoholmentes vagy alacsony alkoholtartalmú italokból. Ezek közül sok termék íze megközelíti az eredetit. Tudta például, hogy lehet kapni alkoholmentes rumot, whiskyt és gint is?
3. Hozza családja és barátai tudomására leszokási szándékát, így abban ők is támogatják majd. Szeretik a kihívásokat? Versenyezzenek, ki iszik a legkevesebbet a héten!

Kerülje a dohányzást!

Tudta, hogy a dohányzás abbahagyása után már 2-12 hét elteltével javul a vérkeringése? Ez jelentősen megkönnyíti a rendszeresen végzett testmozgásokat, így a sétálást vagy a futást is.

Akár évek óta dohányzik, akár csak társaságban gyújt rá, vagy éppen stresszhelyzetben nyúl a cigarettához – tudjuk, hogy a napi adag csökkentése, vagy a dohányzással való felhagyás a legtöbb embernek nem egyik napról a másikra sikerül.

1. Készítsen egy teljesíthető tervet, amely segít célja elérésében, és emlékeztesse magát, mindezt miért teszi!
2. Hadd tudják meg barátai és családtagjai, hogy visszafogja a dohányzást vagy próbál leszokni róla, hogy ezáltal tudják Önt támogatni!
3. Beszéljen orvosával nikotinpótló terápiáról!

Műtét

Ha Önnél a hormonterápia megkezdésével a szív- és érrendszeri betegségek kockázata veszélyesen megnő, orvosa átbeszéli Önnel a rendelkezésre álló alternatívákat. Felvethet olyan műtétet, amely során a heréket eltávolítják (orchidektómia). A beavatkozás egyszerű, megszünteti a tesztoszteron forrásának nagy részét, és megkíméli Önt azoktól a mellékhatásoktól, amelyek az így mellőzött hormonterápia során felmerülnének. A beavatkozás ugyanakkor visszafordíthatatlan. Győződjön meg róla – figyelembe véve a szív- és érrendszeri problémák kockázatát –, hogy ez a megfelelő kezelés Önnek.

Élet daganatos betegséggel

Milyen prosztatarákkal, valamint szív- és érrendszeri betegségekkel együtt élni?

Ha megtudja, hogy rákos, az még akkor is nagy megrázkódtatás lehet, ha felkészült arra a lehetőségre, hogy a tesztjei pozitívak lehetnek. Bár sokan meggyógyulnak a rákból, vagy hosszú éveket együtt élnek vele, a rák diagnózisa különböző félelmeket és érzelmeket válthat ki Önből és szeretteiből.

Ha ehhez hozzájön még a hormonterápia is, amely tesztoszteronszint-csökkenést eredményez a szervezetben, ne feledje, teljesen normális, hogy könnyekben tör ki vagy dühös lesz, vagy csak egyszerűen nem a megszokott ön maga.

Aztán – mintegy ráadásaként – még a megnövekedett szív- és érrendszeri betegségek vagy metabolikus szindróma kockázatával is rémisztgetik, akkor könnyen belátható, hogy ez jelentős hatással lehet a mentális egészségre. Tisztában vagyunk vele, hogy ha mindamellet, amin keresztülmegy, közlik, hogy életmódváltásra van szüksége, bizonyára ez a legutolsó dolog, amit hallani szeretne; de ez tényleg meghosszabbíthatja vagy akár meg is mentheti az életét.

Hasznosnak lehet, ha csatlakozik egy olyan programhoz, mint például az „Élet az androgén-deprivációs terápia alatt” (Life on ADT), vagy a Feel+[®], amely segít Önnek és szeretteinek szembenézni a kezelés mellékhatásaival, javítani az életminőségét és fenntartani az erős, bensőséges kapcsolatait a hormonterápia alatt is.

Ne feledje, hogy nincs egyedül! Ha nehézségekkel küzd, beszéljen orvosával a helyi támogató csoportokról vagy tanácsadói szervezetekkel, amelyek hasznosak lehetnek Önnek és szeretteinek!

Mennyi ideig lesz szükségem hormonterápiára?

Bizonyos férfiak folyamatos hormonkezelésre szorulnak, másoknál a kezelésbe szüneteket iktatnak be. Ezt időszakos (intermittáló) kezelésnek hívják. Kezelőorvosa állapítja meg, hogy folyamatos vagy időszakos kezelésre van szüksége. Ez nagymértékben függ attól, hogy a betegség mennyire kontrollálható és hogy hogyan változik a beteg PSA-szintje (prosztataspecifikus antigén szint).

Az időszakos hormonterápia alkalmazása csökkentheti a kezeléssel járó mellékhatásokat, miközben a betegség továbbra is megfelelően kordában tartható. Ilyen típusú kezelés esetén azonban elengedhetetlen a PSA-szint rendszeres ellenőrzése. Kezelőorvosa meghatároz egy olyan értéket, amely fölött a hormonterápiát újra kell kezdeni. A kezelés nélküli időszakok az évek múlásával rövidülhetnek.

European Association of Urology

PO Boks 30016
NL-6803 AA ARNHEM
The Netherlands

E-mail: info.patientinformation@uroweb.org

Honlap: patients.uroweb.org

Európai Urológus Társaság

Postafiók 30016
NL-6803 AA ARNHEM
Hollandia